

можуть проводитися повторні обшуки, допити свідків, призначатися додаткові судові експертизи.

Висновки. Отже, проведення алгоритму дій з урахуванням ситуативно зумовлених обставин розсліду-

вання на початковому та наступному етапах розслідування умисних вбивств, учинених на замовлення з використанням вибухових пристроїв, дозволяє вирішити поставлені перед слідством тактичні завдання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Поддубная О. А. Расследование преступлений на первоначальном этапе (Уголовно-процессуальные и организационные вопросы): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Ростов-на-Дону, 2002. 288 с.
2. Одерій О. В. Початок досудового розслідування кримінальних правопорушень проти доквілля: теоретико-організаційний аспект. Криміналістика и судебная экспертиза. 2014. Вып. 59. С. 177-187.
3. Чичиркіна С. П. Особливості проведення слідчих дій на початковому етапі розслідування при виявленні приховування злочинів у сфері службової діяльності. Право та управління. 2011. № 2. С. 387–396.
4. Пчеліна О. В. Теоретичні засади формування та реалізації методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09. Х., 2017. 568 с.
5. Асташкина Е. Н., Марочкин Н. А. Криминалистические алгоритмы в расследовании квартирных краж: учеб. пособие. М.: Юрлитинформ, 2003. 112 с.
6. Жерж Н. А., Дирдін М. Є. Слідчі ситуації та типові криміналістичні версії щодо особи злочинця при розслідуванні окремих насильницьких злочинів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2015. Випуск 32. Том 3. С. 117–121.

УДК 343.98

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ МАЛОЛІТНЬОЇ ДИТИНИ АБО ЖІНКИ, ЯКА ЗАВІДОМО ДЛЯ ВИННОГО ПЕРЕБУВАЛА У СТАНІ ВАГІТНОСТІ

FEATURES OF THE APPOINTMENT OF FORENSIC EXAMINATIONS IN THE INVESTIGATION OF THE DELIBERATE MURDER OF A YOUNG CHILD OR WOMAN, OBVIOUSLY FOR THE PERPETRATOR WAS IN A STATE OF PREGNANCY

Ганжа Т.В.,
здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

На підставі аналізу наукової літератури та практики органів досудового слідства розглянуті деякі особливості призначення та проведення судово-медичних експертиз під час розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності.

Ключові слова: спеціальні знання, судово-медична експертиза, сліди злочину, розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності.

На основании анализа научной литературы и практики органов досудебного следствия рассмотрены некоторые особенности назначения и проведения судебно-медицинских экспертиз при расследовании умышленных убийств малолетнего ребенка или женщины, заведомо для виновного находившейся в состоянии беременности.

Ключевые слова: специальные знания, судебно-медицинская экспертиза, следы преступления, расследование умышленных убийств малолетнего ребенка или женщины, заведомо для виновного находившейся в состоянии беременности.

Based on the analysis of the scientific literature and the practice of pre-trial investigation bodies, some features of the appointment and conduct of forensic medical examinations in the investigation of the premeditated murders of a young child or woman who was known to be guilty of pregnancy were known.

Forensic research plays a very important role in proving a criminal prosecution of the deliberate murder of a young child or a woman who was known to be pregnant for the perpetrator.

Unfortunately, in investigative practice, however, sufficient attention is not given to the role of forensic medicine in order to ascertain many evidentiary circumstances during the investigation of this category of criminal proceedings.

On the basis of statistical data and practical experience, the classification of forensic examinations is proposed and their contents are disclosed for use in the investigation of this category of criminal proceedings.

In the future, it is necessary to create a set of scientifically substantiated forensic recommendations, which will allow the investigator at the initial stage of the investigation to skillfully use the possibilities of special medical knowledge, and in the future can serve as the basis for the formation of a holistic forensic model of the solution of these problems in the context of the method of investigating the deliberate killing of a young child or a woman, which was known to be guilty in the state of pregnancy.

Key words: special knowledge, forensic medical examination, traces of a crime, investigation of premeditated murders of a minor child or woman, obviously for the perpetrator who was in a state of pregnancy.

Постановка проблеми. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про судову експертизу» судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового розслідування чи суду [1].

Судово-експертні дослідження відіграють вельми вагомую роль у доказуванні в кримінальному провадженні про умисні вбивства малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності.

Але, на жаль, у слідчій практиці не надається достатньої уваги ролі судово-медичних знань для з'ясування багатьох обставин, що мають доказове значення, під час розслідування зазначеної категорії кримінальних проваджень.

Можливості судового медика, як спеціаліста, недостатньо використовуються під час провадження слідчих дій, спостерігається неповний перелік запитань, які слідчі ставлять на вирішення судово-медичної експертизи, припускаються помилок, у тому числі, і у формулюванні запитань. У результаті слідчий не завжди користується в повному обсязі можливостями судово-медичних досліджень [2, с. 165].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У криміналістичній літературі досить повно висвітлено теоретичні основи дослідження проблем використання спеціальних знань та окремі питання розвитку та становлення судових експертиз у працях В. П. Бахіна, В. Д. Берназа, Р. С. Белкіна, А. І. Вінберга, В. І. Галагана, В. О. Коновалової, І. М. Лузгіна, В. Г. Лукашевича, Є. Д. Лук'янчикова, М. В. Салтєвського, З. М. Соколовського, В. В. Тищенко, В. Ю. Шепітька, М. Г. Щербаковського тощо.

Проте наукових досліджень, які б розкривали питання використання спеціальних медичних знань, саме під час розслідування під час розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності не має та потребує додаткового висвітлення.

Формулювання цілей статті. Таким чином, необхідно на підставі аналізу наукової літератури та практики органів досудового слідства розглянути особливості призначення та проведення судово-медичних експертиз під час розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності

Виклад основного матеріалу дослідження. Під час розслідування умисного вбивства малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності характерним є проведення досить значної кількості судових експертиз, адже виходячи із практичного досвіду, в зазначених кримінальних провадженнях фігурують декілька потерпілих (малолітня дитина, жінка), свідків події (як правило, подія відбувається в побутових умовах, супроводжується розпиванням спиртних напоїв, тому інколи наприклад необхідно спочатку встановити хто є потерпілим, а хто свідком) звідси, як на потерпілому (численні пошкодження), так і на місці,

де відбувалось злочинне посягання (сліди біологічного походження, знаряддя злочину) залишається велика кількість слідів.

Таким чином, як свідчить практика розслідування зазначеної категорії кримінальних проваджень та згідно зі статистичними даними, в середньому було призначено та проведено від 10 до 16 судових експертиз, в тому числі судово-медичних експертиз.

Серед них з числа судово-медичних експертиз найбільшу кількість займають: судово-медична експертиза трупа; судово-медична експертиза живої особи (підозрюваного, потерпілих, що залишились живими, свідків); судово-медичні експертизи речових доказів (за слідами біологічного походження): судово-іммунологічна, судово-цитологічна; молекулярно-генетична експертиза (експертиза ДНК); комплексна медико-криміналістична експертиза; судово-психіатрична (судово-психолого-психіатрична) експертиза; судово-наркологічна експертиза.

Розглянемо кожну з зазначених вище експертиз окремо та виділимо їх особливості в контексті формування доказової бази під час розслідування умисного вбивства малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності.

Згідно з статистичними даними, основними експертизами в галузі судової-медицини, що призначають при розслідуванні вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності є: судово-медична експертиза трупа; судово-медична експертиза живої особи; судово-медичні експертизи за слідами біологічного походження (судово-іммунологічна, судово-цитологічна, молекулярно-генетична експертизи), окремо виділяють (призначають в залежності від специфіки та тяжкості злочину) комплексну медико-криміналістичну експертизу; в свою чергу обов'язково призначають (по всім категоріям злочинів проти життя та здоров'я особи), судово-медичну експертизу за результатами слідчого експерименту; судово-психіатричну (судово-психолого-психіатричну) експертизу; судово-наркологічну експертизу. Об'єктами даної експертизи є трупи, трупні матеріали, виділення людського організму, живі особи (підозрюваний, свідок).

Так, розглянемо особливості судово-медичних експертиз, основною з яких є судово-медична експертиза трупа. За допомогою цієї експертизи вирішуються в основному питання, що стосуються потерпілого, підозрюваного та обставин вбивства. Одним з пріоритетних питань є встановлення причини смерті – була вона природною або насильницькою, чим була викликана: в результаті нанесення ударів тупим предметом, або ріжучим, колючим, колючо-ріжучим знаряддям, або внаслідок удуснення (петлею, руками, закриттям дихальних отворів м'яким предметом, здавленням грудей, живота), не викликана вона отруєнням, утопленням, скиданням людини з висоти тощо.

З вирішенням цього питання тісно пов'язане встановлення механізму заподіяння смерті. При вирішенні питання про застосований злочинцем

спосіб позбавлення потерпілого життя, експерт зазвичай намагається з'ясувати, яке було використане знаряддя (ніж), як мінімум визначити його групові властивості (наприклад ніж побутового призначення). Поряд з цим складається характеристика дій злочинця: з якою силою, скільки ударів нанесено; в якій послідовності заподіяні пошкодження тощо.

Суттєву допомогу слідчому експерт надає, вирішуючи питання про час настання смерті. Не можна недооцінювати роль експерта і у встановленні місця настання смерті, вирішенні питання про те, чи збігається місце виявлення трупа з місцем, де настала смерть. Повнота і точність розслідування забезпечуються з'ясуванням не тільки обставин вбивства, а й деяких факторів, які йому передували. І в цьому експерт може надати допомогу слідчому, наприклад, даючи висновок про те, що перед настанням смерті потерпілий вживав алкоголь або наркотики. Ключову роль у розслідуванні відіграє участь судово-медичного експерта у встановленні особи потерпілого: визначення віку померлого, роду занять за специфічними, професійними ознаками, властиві йому шкідливі звички: вживання наркотиків, алкоголю, паління.

Неможливо переоцінити роль судово-медичного експерта у вирішенні питань щодо безпосереднього встановлення особи злочинця. Індивідуальним або груповим ототожненням піддаються особи, що підозрюються у вбивстві, а також предмети, до яких вони мають те чи інше відношення. В якості ідентифікуючих об'єктів використовуються сліди, залишені вбивцею або належним йому предметом на місці злочину або жертві [3, с. 137].

Судово-медична експертиза трупа призначається для вирішення наступних основних питань: які тілесні ушкодження є на трупі, їх кількість, характер і локалізація; яке з тілесних ушкоджень стало безпосередньою причиною смерті; час настання смерті; послідовність заподіяння тілесних ушкоджень; які з тілесних ушкоджень є прижиттєвими, а які – посмертними; які особливості має знаряддя, яким були заподіяні тілесні ушкодження; у якому положенні був потерпілий під час заподіяння тілесних ушкоджень і, зокрема, смертельного; чи є в ранах мікрочастинки сторонніх речовин; чи не перебував потерпілий у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння. При судово-медичному дослідженні розчленованого трупа додатково ставляться запитання, обумовлені фактом розчленування і необхідністю встановлення особи потерпілого: виявлені частини є частинами одного трупа чи різних; стать, вік, зріст потерпілого; чи є особливі прикмети (шрами, татування, наслідки перенесених травм чи захворювань), які могли бути використаними для ідентифікації особи; які особливості знаряддя, яким було здійснено розчленування трупа (чи не залишились на кістках і тканинах трупа сліди, за якими можна ідентифікувати знаряддя); чи має спосіб розчленування трупа особливості, які вказують на фахові навички злочинця [4, с. 69-105; 5, с. 92-116].

Отже на практиці даний перелік питань при проведенні судово-медичної експертизи трупа не є

вичерпним, тому що формулювання питань, можуть корегуватися в залежності від слідчої ситуації та задалегідь обговорюватися з експертом для того, щоб всі обставини, які цікавлять слідство були з'ясовані та підтверджені висновком експертизи.

Судово-медична експертиза живих осіб призначається стосовно потерпілих, які залишилися живими, підозрюваного або свідків – учасників події для вирішення наступних питань: які тілесні ушкодження є у даної особи, їх кількість, характер і локалізація; яка давність заподіяння тілесних ушкоджень; який ступінь тяжкості тілесних ушкоджень.

Обставини кримінального провадження експерт з'ясовує з постанови про призначення експертизи чи іншого документа слідства, у якому наводяться стислі дані про обставини виникнення травми, стану постраждалого після отримання ушкодження та інші відомості. У разі потреби слідчий надає експерту інші матеріали, необхідні для надання відповідей на поставлені запитання. З іншого боку, відомості про обставини події експерт отримує з медичних документів або під час опитування [6, с. 588].

Судово-медична експертиза може бути призначена і стосовно підозрюваного у вчиненні вбивства, зокрема для виявлення на його тілі тілесних ушкоджень, які могли утворитися в результаті боротьби з потерпілим. У цьому випадку експерту також ставляться запитання щодо кількості, характеру і локалізації тілесних ушкоджень, давності та механізму їх утворення [7, с. 219]. Особливо важлива допомога судового медика в огляді підозрюваного з метою визначення: характеру, способу і давності заподіяння наявних на ньому пошкоджень; кількості нанесених ударів; виду знаряддя, що їх заподіяли.

В одних випадках висновок експерта підтверджує факт боротьби між злочинцем і потерпілим під час вбивства, в інших – спростовує версію підозрюваного про напад на нього і, отже, вчинення ним вбивства в стані необхідної оборони. Перевірка цієї версії часто виключає постановку перед експертом питання, чи міг сам підозрюваний заподіяти собі ушкодження.

Вагому роль у розслідуванні умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності відіграють судово-медичні експертизи, що призначаються для дослідження слідів біологічного походження. Вони пов'язані з дослідженням різних об'єктів.

Зокрема, об'єктами дослідження можуть виступати: одяг і взуття підозрюваного і потерпілого; предмети, які могли бути знаряддям вбивства; документи зі слідами крові, слини, сперми тощо; зразки речовин, вилучених з місця події (тампони зі зразками попередньо висушеної рідкої крові, здрапані зразки висохлої крові); волосся, нігті, мікрочастинки тканин тіла.

При цьому найбільше значення серед експертних досліджень мають такі їх різновиди, як судово-імунологічне (кров, яка залишена на тканині (одежа, змиви на марлі), що використовується для встановлення групової та родової належності), судово-цитоло-

логічне (кров, залишена на знарядді злочину, інших твердих предметах, що вилучаються повністю), волосся, слина, зрізи нігтів з залишками епідермісу, виділення та інші тканини людини, які використовуються для визначення не тільки групової, а й статевої належності) [2, с. 168].

За слідами крові, зокрема, можуть бути встановлені механізми дій вбивці і поведінка потерпілого під час вчинення злочину [8, с. 99-103]. Для цього, окрім об'єктів дослідження, експерту потрібно надати й окремі матеріали кримінального провадження (протокол огляду місця події з фототаблицею, протоколи допитів тощо).

Використовуючи судово-медичну експертизу, слід враховувати її нові можливості. Сьогодні дослідження слідів біологічного походження за допомогою генетоскопії, це аналіз по набору ДНК, що дає можливість здійснити індивідуальну ідентифікацію осіб, які є джерелами зазначених біологічних слідів.

Попадання крові потерпілого на тіло, одяг, взуття, знаряддя злочину, інші речі злочинця – явище досить типове. Але і злочинець іноді залишає кров на потерпілому або предметах обстановки місця події, необережно поранившись або зустрівши опір з боку жертви. Звідси неминучі питання: чи належить кров, сліди якої є на тілі або речах підозрюваного, потерпілому; залишені сліди крові на трупі чи інших матеріальних об'єктах, місці злочину особою, що підозрюється у вбивстві. Для з'ясування обставин вбивства може виникнути потреба у встановленні питання, ким залишені сліди крові на різних предметах або різних ділянках приміщення, відкритої місцевості тощо.

Висновок за результатами комплексної медико-криміналістичної експертизи, щодо типу та характерних особливостей застосованого злочинцем знаряддя (інструменту), полегшує слідчому його пошук, а ідентифікація конкретного знаряддя за слідами на кістках трупа, або підозрюваного за слідами укусу на потерпілому дає найцінніші докази.

Сутність комплексної медико-криміналістичної експертизи полягає у дослідженні та реконструкції подій що відбулися, та вирішення питань про можливість чи неможливість формування конкретних пошкоджень у конкретній ситуації (співвідношення знаряддя злочину, наприклад ніж з локалізацією та механізмом нанесення тілесних ушкоджень на тілі потерпілого (трупа) та пошкодженнями на одязі). При направленні експерту постанови про призначення медико-криміналістичної експертизи, слідчому необхідно вірно сформулювати питання: яким знаряддям заподіяно ушкодження; чи є на трупі ознаки, що дозволяють зробити висновок про форму, розміри та інші індивідуальні особливості знаряддя злочину; чи не є знаряддя надане на експертизу знаряддям злочину; який напрям удару; одним або різними знаряддями заподіяно ушкодження на тілі трупи; які є смертельними, які ні; яка послідовність нанесення ушкоджень; яким було взаємне розташування злочинця та потерпілого в момент нанесення удару [2, с. 170].

Під час розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного

перебувала у стані вагітності зважаючи на тяжкість злочину та сумніви у психічній повноцінності підозрюваного призначається судово-психіатрична експертиза.

Основні завдання даної експертизи зводяться до встановлення психічного захворювання або тимчасового хворобливого стану підозрюваного в момент вчинення злочину та його здатності розуміти свої дії і керувати ними, а також психічного захворювання сумнівного свідка, його здатності правильно сприймати і відтворювати обставини справи [9, с. 320].

У ряді випадків у зв'язку з розслідуванням у кримінальних провадженнях даної категорії проводиться судово-психолого-психіатрична експертиза. Однією з основних її завдань є встановлення у підозрюваного в момент події стану, здатного впливати на його свідомість і діяльність (чи знаходиться в стані фізіологічного афекту; в якому стані знаходився безпосередньо перед злочином; як його стан впливав на здатність розуміти ситуацію, усвідомлювати значення своїх дій і контролювати їх). Також даною експертизою встановлюється здатність неповнолітніх підозрюваних усвідомлювати свої дії та керувати ними.

За допомогою судово-психіатричної (судово-психолого-психіатричної) експертизи вирішуються питання щодо: наявності у підозрюваного якогось психічного захворювання чи розладу, їх виду та впливу на керування своїми діями під час вчинення вбивства; наявності у підозрюваного якогось психічного захворювання чи розладу, їх виду та впливу на правильне сприйняття інформації, розуміння того, що відбувається, і можливості повідомлення його на досудовому слідстві; наявності такого захворювання на момент проведення експертизи; наявності у підозрюваного в момент вчинення злочину стану психологічного афекту, який міг впливати на його свідомість та діяльність; наявності у підозрюваного особливостей, які могли сприяти протиправним діям; можливості усвідомлення неповнолітнім підозрюваним значення своїх протиправних дій, з урахуванням рівня його психічного розвитку та стану здоров'я; можливості неповнолітнього підозрюваного керувати своїми діями, з урахуванням рівня його психічного розвитку та стану здоров'я [10, с. 186-187].

Необхідно відзначити, що під час розслідування вбивств судово-психіатричні та судово-наркологічні експертизи (адже вчиняються зазначені злочини, як правило, у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння) призначаються обов'язково, незалежно від того, чи перебував підозрюваний на обліках (в психоневрологічному чи наркологічному диспансері) та чи проходив лікування в профільних закладах [2, с. 172]. Це надає можливість слідчому правильно зібрати та оцінити матеріали, що характеризують особу підозрюваного.

Призначення зазначених експертиз під час розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності є обов'язковим, зважаючи не тільки на тяжкість даного виду злочину, а й на всебічність

та неупередженість проведення досудового слідства по кримінальному провадженню взагалі.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, не викликає сумнівів важливість використання під час розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності спеціальних медичних знань та призначення судово-медичних досліджень.

На основі статистичних даних та практичного досвіду запропонована класифікація судово-медичних експертиз та розкрито їх зміст, щодо викорис-

тання під час розслідування зазначеної категорії кримінальних проваджень.

В перспективі необхідно створити комплекс науково-обґрунтованих криміналістичних рекомендацій, що дозволять слідчому вже на початковому етапі розслідування вміло користуватися можливостями спеціальних медичних знань, а в подальшому можуть служити основою для формування цілісної криміналістичної моделі вирішення зазначених проблем в контексті методики розслідування умисних вбивств малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про судову експертизу : Закон України від 25 лютого 1994 року № 4038-XII. Електронний ресурс. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
2. Бічурін Р.Х. Методика розслідування умисних вбивств, вчинених з хуліганських мотивів: дис. ... канд. юрид. наук ; спец. 12.00.09. Харків. : ХНУВС, 2017. 232 с.
3. Ярослав Ю.Ю. Перспективи та можливості використання методу термовакuumного напилення в криміналістичній експертизі // Сучасні проблеми судової експертизи та шляхи підвищення ефективності діяльності судово-експертних установ у боротьбі зі злочинністю. Київ. 1993. 154 с.
4. Каткова Т. В. Судові експертизи. Збірник питань. Ін-т внутрішніх справ. – Харків : «Оригінал», ІМП «Рубікон», 1994. 144 с.
5. Черечукина Л. В. Расследование убийств : учебно-методическое пособие. МВД Украины, Луган. гос. ун-т внутр. дел им. Э.А. Дидоренко. Луганск : РИО ЛГУВД им. Э.А. Дидоренко, 2009. 248 с.
6. Салтєвський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі) .К. : Кондор, 2005. 588 с.
7. Шейфер С. А. Доказательства и доказывание по уголовным делам: проблемы теории и правового регулирования : монография. М., 2008. 240 с.
8. Тагаев Н. Н. Следы крови в следственной и экспертной практике. Х. : Консум, 2000. 128 с.
9. Гавло В. К. Судебно-следственная ситуация: психолого -криминалистические аспекты. Барнаул, 2006. 320 с.
10. Озар В. Г. Методика розслідування катування (ст. 127 КК України) : монографія / В. Г. Озар ; За заг. ред. д-ра юрид. наук, професора Р. Л. Степанюка. Х. : Панов, 2016. 220 с.

УДК 343

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ШАХРАЙСТВА, ПОВ'ЯЗАННОГО З НАДАННЯМ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

ORGANIZATIONAL-TACTICAL FEATURES OF THE SEARCH IN THE INVESTIGATION OF FRAUD, CONCERNING WITH THE PROVISION OF TOURIST SERVICES

Калюга Т.О.,
здобувач

Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

У статті проводиться теоретичне дослідження процесуальної регламентації проведення такої слідчої (розшукової) дії, як обшук в кримінальних провадженнях, пов'язаних з наданням туристичних послуг. Розглядаються особливості та значення обшуку для розслідування справ зазначеної категорії. Здійснюється аналіз криміналістичної літератури щодо дослідження аспектів, які впливають на особливості виявлення і вилучення об'єктів пошуку, вказується перелік таких об'єктів, викладаються рекомендації щодо найбільш оптимальних шляхів для збереження вилучених об'єктів. Розглядаються питання до підготовки даної слідчої (розшукової) дії, тактичні, психологічні та організаційні аспекти його проведення.

Ключові слова: обшук, предмет пошуку, місце приховування, тактичні прийоми обшуку, шахрайство, туризм, туристичний продукт.

В статье проводится теоретическое исследование процессуальной регламентации проведения такого следственного (розыскного) действия, как обыск в уголовных производствах, связанных с мошенничеством в сфере предоставления туристических услуг. Рассматриваются особенности и значение обыска для расследования дел указанной категории. Осуществляется анализ криминалистической литературы относительно исследования аспектов, влияющих на особенности выявления и изъятия объектов обыска, указывается перечень таких объектов, излагаются рекомендации относительно наиболее оптимальных путей для сохранности изъятых объектов. Рас-